

УТВЪРДИЛ: Ani Hristova
Ани Пенева-Танева Peneva-
ДИРЕКТОР НА ДГ „БОРЯНА“ Taneva

Digitally signed
by Ani Hristova
Peneva-Taneva
Date: 2026.09.25
14:28:14 +03'00'

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ „БОРЯНА” С.ПАРТИЗАНИН

Настоящата Програмна система е приета на Педагогически съвет с Протокол №1 от 15.09.2026 г. и утвърдена със Заповед №28/15.09.2026г . на директора на

Детска градина „БОРЯНА“

СЪДЪРЖАНИЕ

I.Въведение

II.Цели, философия,приоритети,основни принципни положения на програмната система.

1.Цели

2.Философия

3.Приоритети

4.Основни принципни положения

III.Концептуални идеи и очаквани резултати от програмната система.

1.Концептуални идеи.

2.Очаквани резултати при реализиране на програмната система.

IV.Подходи и форми на педагогическо взаимодействие.

1.Подходи

2.Форми

3.Разпределение формите на педагогическо взаимодействие.

4.Примерна дневна организация на педагогическо взаимодействие при целодневна организация -15.09.-31.05.

5.Примерна дневна организация в неучебно време от 01.06. до 14.09.

6.Съвременни форми на интегриране на взаимодействие в детската градина.

7.Други интерактивни форми, методи и технологии за организация на педагогическото взаимодействие.

V.Годишни тематични разпределения на групите по образователни направления.

1.Структура

2.Годишни тематични разпределения

V.Проследяване на резултатите от постиженията на децата

1.Същност

2.Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищно образование.

3.Показатели за проследяване на резултатите.

4.Методи и форми

4.1.Методи

4.2.Форми

4.3.Методика за проследяване на резултатите

4.4.Установяване на готовност на децата за училище.

VII.Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

1.Форми на сътрудничество и взаимодействие между детска градина и семейство.

2.Индивидуални форми на сътрудничество.

3.Групови форми на сътрудничество.

4.Участие на родителите в процеса на предучилищно образование.

5.Други форми на комуникация с родителите

6.Сътрудничество между детска градина и други педагогически специалисти и институции, подпомагащи дейността на детската градина.

7.Взаимодействие на детската градина със семейството.

I.Въведение

Предучилищното образование в ДГ „БОРЯНА“ с.Партизанин, общ.Братя Даскалови се осигурява чрез осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености на децата и гарантираща цялостното им развитие, както и опазването на физическото и психическото здраве.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно – нравствено, социално, емоционално и творческо развитие, което се реализира чрез играта в процеса на педагогическо взаимодействие.

Възпитателно –образователният процес в ДГ „Боряна“ е подчинен на прилагането на програмна система , като част от Стратегията за развитие на ДГ „Боряна“.Предложената система отговаря на съвременните педагогически тенденции и

образователни стратегии, изискващи формирането на личности, които бързо се приспособяват към новата среда.

Програмната система е основен инструмент за реализиране мисията, визията и глобалната цел на Стратегията на ДГ „Боряна“.Тя представлява цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел.

Програмната система предлага подбор на образователното съдържание по образователни направления, според възрастовите особености на децата и ДОС.Програмната система дава възможност за придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

II.Цели на програмната система , философия,приоритети, основни принципи положения

1.Цели

- Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовка на детето за училище – социална, познавателна, специална;
- Прилагане на образователни модели, съобразно европейските ключови компетенции и целите на стратегията на детската градина за подобряване на образователните постижения на децата;
- Овладяване на българския книжовен език като основа за опознаване на света, за общуване, за разширяване на познанието и систематизиране на детския опит в межкултурна среда;
- Отчитане на индивидуалните възможности на всяко дете и темповете на неговото развитие;
- Развиване на самостоятелност, инициативност и отговорност у детето;
- Формиране на умения за решаване на познавателни задачи, за откриване и решаване на проблеми;
- Формиране на умения за работа в екип;
- Разгръщане на творческите заложби на всяко дете и осигуряване на условия за проявяването им;
- Формиране на социална и комуникативна компетентност на основата на различни възможности за педагогическо взаимодействие;
- Гарантиране на балансирано взаимодействие между детската градина и училището.

2.Философия

- Щастливо детство;
- Цялостно развитие на детето;
- Играта – ключова дейност;
- Утвърждаване на националната идентичност.

3.Приоритети на програмната система

- Равен достъп до качествено образование на всички деца;
- Качество на образователната услуга и продукт;
- Измеримост/стандартизация;
- Интегриране – естествени интегративни връзки между образователните направления, интегриране на ресурси , възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип;
- Личностно ориентиран процес – детето активен субект – съхранявайки идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане потенциала и готовност за начална училищна степен;
- Интегриране на предучилищна и начална училищна степен – преход от една образователна степен в друга със съдействието на квалифицирани педагози ;
- Развиваща – удовлетворяваща потребностите и очакваните резултати на потребностите на образователната услуга – деца, учители, родители, общност;
- Креативност – възможност за избор или изграждане на образователни технологии от педагога;
- Среда, предоставяща критическо мислене и креативност на детската личност;
- Правата на детето;
- Модели на работа с родителска общност.

3.1.Стратегически цели

Дефинирането на целите е подчинено на стремежа към организиране на ефективен възпитателно – образователен процес чрез конкретизиране мястото и съдържанието на основните дейности за осигуряване жизнеспособността и здравето на децата.Важно е търсенето на разнообразни пътища за демократизация и хуманизация на работата с децата, като пълноценно се използват възможностите на сензитивния период за личностното развитие.Изчистването на възпитателно – образователния процес от дидактивизъм ,скованост и строга регламентираност и съобразяване с детските интереси, желания и възможности ще ориентира обучението към провокиране на мисленето и самостоятелността, към формиране на практически умения и към развитие на личността.

3.2.Глобална цел

Да се подпомага развитието на капацитета и способностите на децата.Да се насърчава чувството за осведоменост , отговорност и уважение към себе си, към другите, към семейството и общността, както и волята за лично израстване.Ефективно подпомагане и стимулиране децата в различни области , но най – вече по отношение на спазване на правата им, интеграция, социализация и равен достъп до качествено образование.

3.3.Цели

- Повишаване качеството на предучилищното образование и постигане максимално високи резултати при възпитаването и обучението на децата в съответствие с ДОС ;
- Формиране на потребности, интереси и нагласа за обучение и самоусъвършенстване през целия живот;
- Развиване на физическото, духовното и нравствено здраве на децата , с цел изграждане на физически здрави и морално здрави и дееспособни личности;
- Осъществяване на партньорство и сътрудничество с родители, други детски заведения, културни, обществени и други институции;
- Възпитаване на децата в дух на толерантност , уважение към другите и утвърждаване на собствената си идентичност;
- Формиране на национално самосъзнание, възпитаване в родолюбие и съпричастност както към националните, така и към глобалните проблеми на човечеството;
- Повишаване мотивацията и удовлетвореността от работата на деца, учители, родители;
- Интелектуално, емоционално, социално, духовно – нравствено и физическо развитие на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
- Съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност;
- Придобиване на компетентности , необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
- Осигуряване на образователен процес, свързан с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС;
- Активно присъствие в игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления;
- Предучилищното образование полага основите на учене през целия живот , като осигурява физическото , познавателното , езиковото, духовно – нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на децата, вземайки предвид значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

4.Основни принципни положения на програмната система

За първа възрастова група:

- осигуряване на равнопоставеност на всички деца при отчитане на индивидуалния им опит, възможност и темп на развитие;
- развиване на самостоятелност , инициативност, стремеж към усъвършенстване и отговорност у детето;
- формиране на умения за решаване на познавателни и практически задачи;
- формиране на умения за работа в група;
- формиране на социални и комуникативни умения;
- формиране на динамична система от представи, умения и отношения;
- осигуряване на максимална възможност за игра и физически упражнения.

За втора възрастова група

- Осигуряване възможности на всяко дете да изразява собственото си мислене и да отстоява собствената си позиция;
- Създаване условия за разгръщане и изява на индивидуалния потенциал;
- Осмисляне на основни права и задължения и формиране на умения у детето да ги отстоява и спазва;
- Осигуряване на качествено възпитание и обучение на всички деца;
- Обучение с ясно изразен практически, приложен, продуктивен, пресъздаващ характер с приоритет на формиране на когнитивни и речеви умения;

За трета група

- Утвърждаване на личността на детето в заобикалящата среда;
- Осигуряване на възможности за всяко дете да изразява собственото си мнение и да осъзнава и отстоява своята позиция;
- Ефективност на образователните технологии на основата на тясно обвързване на съвременната теория с конкретните педагогически практики;
- Осъществяване на взаимодействието между детето и педагога на основата на доверие и взаимно уважение;
- Приоритетно изграждане на детската общност за извършване на съвместна работа като среда за активна социализация.

За четвърта група

- реализиране на образователния процес като процес на взаимодействие , при който децата са активни, мотивирани, мислещи, а педагогът е помощник и партньор;
- балансирано взаимодействие между детската градина и училището, плавен преход от водещата игрова дейност към проявата на преднамерена познавателна активност и създаване на предпоставки за формиране на учебна дейност;
- детето – център на педагогическо взаимодействие;
- създаване на детска общност , в която се зачита другия и се придобива опит за решаване на задачи и изпълняване на дейности заедно;
- оптимално интегриране на образователното съдържание в направленията от програмната система;
- осигуряване на равни шансове на всички деца

III. Концептуални идеи и очаквани резултати от програмната система

1.Концептуални идеи на програмната система

- Детето да е спокойно , щастливо, уверено и успешно да навлиза в света чрез игри, познание, радост и творчество;
- Учителят уверено и с удовлетворение да постига по – добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите;
- Родителят да „израства” заедно с детето си, като го подкрепя в развитието си , подпомага разгръщането на неговия потенциал;
- Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие;
- Детето, различно, уникално и неповторимо в този свят;
- Отношение към детето – с уважение към неговата личност и индивидуалност
- Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие;
- Уважение към различните етноси и култури;

Програмната система е цялостна концепция за развитие на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно – нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето

2.Очаквани резултати при реализиране на програмната система.

- Постигане целта на образователния процес в предучилищното образование;
- Личностно и общо психическо развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групов игра и предметно – познавателна дейност;
- Компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;
- Конкретизиране проследяването на резултатите в предучилищното образование;
- Ефективно сътрудничество между детската градина и родители в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
- Оптимално взаимодействие между детската градина и други педагогически специалисти, както и институции, подпомагащи дейността на детската градина.

IV. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие.

1.Подходи на педагогическо взаимодействие

Основен и водещ подход, който педагогическите специалисти ще прилагат в своята работа е: **Учене чрез преживяване в играта.**

Системата от подходи осигурява единство и възпитание, базирани върху партньорска комуникация между детето и педагога, съществуващ опит, развиващи се потребности и желания на детето,и динамично развиващи се представи, умения, отношения, заложиени като очаквани резултати в нормативните документи за предучилищната образователна степен.

Подходи на педагогическо взаимодействие.

- *Субект* – субектно взаимодействие, работа в екип.- предполага активност /субективност/ на всички участници , с идеята детето да е център на педагогическо взаимодействие.
- *Личностно – хуманен и индивидуален подход*
– личният опит е в основата на субективния опит - детската градина осъзнава и систематизира стихийният опит на детето

-осигуряване на самоактуализация на индивидуалността – стабилност,

присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност.
- *Рефлексивен подход*- дава възможност на педагога максимално да се съобрази с познавателните възможности и с интересите на децата, дава ясна практическа насоченост и усмисленост на знанията и обучението като цяло;
- *Ситуационен подход* –включва система от външни по отношение на детето условия, стимулиращи и опосредстващи неговата активност в процеса на педагогическото взаимодействие;
- *Комплексен подход* – обединява всички главни и подпомагащи социално – педагогически фактори като взаимно допълващи се , за осигуряване на пълноценния живот на децата
- *Системно –интегрален подход* – системност и последователност на подбора на темите и очакваните резултати за всяко образователно направление и интегриране между различните образователни направления;
- *Диференциран подход* – отчитане индивидуалните особености и компетентности на децата и на групата, съобразяване с конкретните условия, ситуация и особености на макросредата;
- *Дейностен* – прагматичен подход в обучението , т.е. „учене чрез участие“, „учене чрез правене“
- *Холистичен* – детската личност е цялостна динамична система , затова е необходимо да се работи за развитие на всичките ѝ страни
- *Синергетичен* – насочен към създаване на модели на образование, постигащи адекватност със съвременето, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качеството на живот за всяко дете
- *Комуникативно – експресивен и креативен подход* – разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти;подпомага се индивидуалната експресивност на детето;акцентира се върху креативните прояви на играта, познанието, общуването;развиват се комуникативни умения, умения за самопредставяне и за работа с другите.

2.Форми на педагогическо въздействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни

участници са :учителят и детето.При осъществяване на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления.

Формите за педагогическо взаимодействие са:

- Основна
- Допълнителна

При използването на педагогическото взаимодействие, учителят се съобразява със: степента на развитие на групата, възрастовите особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостното развитие на детето.

➤ ***Основна форма на педагогическото взаимодействие е ПЕДАГОГИЧЕСКАТА СИТУАЦИЯ.***

Същностните характеристики на педагогическата ситуация са:

- тя организира дейностите на двата субекта на предучилищното обучение;
- интегрира етапите на обучението в детската градина – възприемане на нови знания

В ситуацията се усвоява конкретно образователно съдържание , реализирано чрез темите.Във всяка ситуация се конкретизират образователните цели и задачи, които са определени за съответните теми от настоящата програмна система и ДОС по образователни направления и възрастови групи.Вписват се в дневника на всяка група и годишните тематични разпределения на учителите.

При реализация на образователните цели се спазват принципите на предучилищното обучение.Във всяка ситуация се реализират предварително очаквани резултати, които са зададени от програмната система по съответното образователно направление.

Ситуацията се провежда с определен контингент деца, който представлява възрастова група в детската градина.Провежда се на определено място-най –често в занималните на групите и е с определена продължителност.Времетраенето на ситуацията по всяко направление зависи от възрастовата група, като за първа и втора възрастова група е в рамките на 15-20 минути, а за трета и четвърта – 20 – 30 минути.

Педагогическата ситуация протича под формата на игра и се организира само в учебно време – от 15.09. до 31.05.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение..Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

- За първа възрастова група -11

- За втора възрастова група -13
- За трета възрастова група -15
- За четвърта възрастова група -17

Максималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група не може да надвишава минималният общ брой с повече от пет педагогически ситуации - за целодневна организация, и с повече от две педагогически ситуации – за полудневна и почасова организация.

➤ *Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие*

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират по преценка на учителя, в съответствие с цялостната организация на деня, психо- физическите възможности на децата и установената потребност. Чрез допълнителните форми се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.

Видове допълнителни форми:

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- Дейности организирани от учителя в групата – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

Допълнителните форми на взаимодействие се организират и провеждат по преценка на учителя, в съответствие с програмната система, която се прилага в детската градина, цялостната организация на деня и съобразно интересите и потребностите на децата.

Те са задължителни за провеждане като брой по образователни направления и не са фиксирани в определени дни от седмицата. Към тях се отнасят:

- Приложно – игровата ситуация – в нея усвоените знания и умения се прилагат в играта;
- Игрово – познавателна ситуация – в нея знанията и уменията се усъвършенстват в игрова обстановка и мотивация на детската активност – чрез игрите с готови правила – ДИ, АДИ, ПИ, МПИ
- Игри с открити правила – правилата са дадени предварително и те регламентират действията на децата.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират и провеждат през цялата учебна година – в неучебно и в учебно време, ежедневно, сутрин, следобед, по преценка на учителя. Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделните компетентности от определените в ДОС. Допълнителните форми се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическа ситуация.

Допълнителни форми използвани в учебно време

Наименование:самостоятелни дейности по избор на детето;дейности организирани от учителя

Време за организация:от 15.09. до 31.05.

Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън

Допълнителни форми използвани в неучебно време

Наименование:самостоятелни дейности по избор на детето;дейности организирани от учителя

Време за организиране:от 01.06. до 14.09.

Приложение:в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън

3.Разпределяне формите на педагогическо взаимодействие

3.1.Брой на педагогическите ситуации ,които ще се провеждат седмично в четвърта възрастова група по образователни направления при целодневна организация

Образователно направление	IV група	
	30 мин.	
	Брой ПС	
	Миним. брой	Допъл. брой
Български език и литература	3	2
Математика	3	
Околен свят	2	
Изобразително изкуство	2	1
Музика	2	1
Конструиране и технологии	2	1
Физическа култура	3	
Минимален общ брой ПС	17	1
Целодневна организация	17	18/22
Полудневна и почасова организация	17	17/19

Максималният общ брой на педагогическите ситуации в седмичния хорариум за всяка възрастова група не може да надвишава минималния общ брой с повече от пет педагогически ситуации – за целодневна организация и с повече от две за полудневна и почасова организация.

Годишен брой на педагогическите ситуации по образователни направления , по които ще се осъществява педагогическото взаимодействие само през учебното време:

Образователно направление	Трета и четвърта подготвителна /разновъзрастова/ група	
	108	144
Български език и литература	108	144
Математика	72	108
Околен свят	72	72
Конструиране и технологии	72	72
Изобразително изкуство	72	72
Музика	72	72
Физическа култура	108	108
Общ брой ситуации за учебната година	576	648

4.Примерна дневна организация на педагогическото взаимодействие при целодневна организация в учебна време – 15.09.-31.05.

Трета и четвърта подготвителна /разновъзрастова/ група

Часови интервали	Форми на педагогическо взаимодействие
------------------	---------------------------------------

7:00- 07:45	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие /ДФПВ/ Прием на децата, придвижване до сградата на детската градина, сутрешно раздвижване, индивидуална работа и др./
08:40-9:00	Сутрешна закуска
9:00-9:30	Педагогическа ситуация
9:30-9:45	ДФПВ – подвижни игри, творчески игри, занимания по интереси и др.
10:15-10:30	Подкрепителна закуска
10:30-11:00	Педагогическа ситуация
11:00-12:00	ДФПВ Дейности по избор на децата, дейности организирани от учителя/ игри на открито, разходки, наблюдения на открито, дейности по ателиета, експерименти, закалителни процедури и др.
12:00-13:00	Обяд
13:00-15:00	Следобеден сън
15:00-15:10	ДФПВ –ПИ
15:10-15:30	Следобедна закуска
15:30-16:00	Педагогическа ситуация и ДФПВ
16:00-16:15	Подготовка на децата за връщане в с.Партизанин, Изпращане на родителите

Целодневната организация на педагогическо взаимодействие е примерна и определените в нея дейности могат да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

5.Примерна дневна организация на педагогическо взаимодействие в неучебно време от 01.06. до 14.09. за всички възрастови групи.

Часови интервали	Форми на педагогическо взаимодействие
7:00-7:45	Прием на децата, придвижване до сградата на детската градина
8:30-9:00	Сутрешна закуска
9:00-10:00	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
10:00-10:30	Подкрепителна закуска
10:30-12:00	Дейности по избор;
12:00-13:00	Обяд
13:00-15:15	Следобеден сън
15:30-16:00	Следобедна закуска
16:00-16:50	Подготовка за тръгване от детската градина
16:30-17:00	Изпращане на децата

6.Съвременни форми на интегриране на взаимодействието в детската градина.

Към съвременните форми на интегриране на взаимодействието в детската градина спадат:

- *Работа по проекти* –Ориентирането в картината на света винаги има тематична насоченост в определено образователно пространство.Темата на проекта се реализира съобразно целите и във връзка интегрираните образователни направления за конструктивното придвижване на детето в тях.Темата се разбира като съвместяване на субекти с различен опит,интелектуални ресурси, ценности и норми на поведение, които придават многопосочното им й разгръщане.

Проектното реализиране е мобилизация на ресурсите на децата и педагозите за обединяване на света на учителите със света на децата, чрез набеязване на теми,проблеми,задачи, срокове, и етапи на работа.

- *Екипна работа*- Екипната работа предоставя различни шансове на децата в детската градина, но когато те не се схващат изолирано в условията на образователното пространство, могат да повишат мотивацията и признанието на всеки пълноправен член на екипа.Признанието на постиженията се съпровожда от неспокойствие и плам, от емоции и отдаване на заслужени похвали от връстници и възрастни. Образователните програми са важна част от мотивирането, но възрастните са референтната група и няма нищо по – добро от това те бъдат също в ролята на подрастващи, които са по – компетентни.Така и изоставащите ,и надарените деца ще имат вниманието и близостта с другите, които са с различни признати особености.Всеки успех трябва да бъде признат , иначе той е само индивидуално постижение, зависещо или определено от наличните възможности .
- *Детско конфериране и презентирание* – Участието на децата в детската градина в проектни теми и детски форми на изразяване на мнение по важните въпроси, не само в игрова ситуация на управляване на взаимоотношенията и преодоляване на конфликти.Допитването до децата по време на беседи и съвместни дискусии /провеждани на открито,в общото дворно пространство или в салони за празненства/ показва дълбокото разбиране на развитието на чувствата и на самостоятелността.
Тези форми означават преустановяване доминирането на фронталното обучение и възпитаване на убеждението , че всяко дете заслужава отношение ,което отговаря на неговите права и задължения.В работата на детското презентирание и конфериране като специфична групова работа не се оценява нещо, което е неправилно, а се откриват собствени намерения.Основната линия е опитът, в резултат на взаимното подпомагане и обсъждане на резултатите.

7.Други интерактивни методи,форми и технологии, за организация на педагогическо взаимодействие са:делови игри,асоциативни игри,нагледно, предметно ,схематично и графично моделиране;имитационни игри; правилосъобразна игра;мултимедийна презентация;беседа;разказ;демонстрация;упражнение;игри – инсценировки;изобразителни игри;игри- драматизации;демонстрации;елементарни опити;обследване;игри за отгатване;игри на шанса;игра пъзел;артистично пресъздаване дадено образователно

V.Годишни тематични разпределения на групите по образователни направления

1.Структура на тематичните разпределения

На основание чл.29,ал.4,т.3 от Наредба №5 за предучилищното образование, тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователни направления.

При разработване на тематичното разпределение в настоящата програмна система е приложен системно –интегралния, синергетичния и тематично – холистичния подход.

- Посочена е общата тематична зона за седмицата,така че детето да разкрие в система от знания,умения и отношения единството на заобикалящия го свят.Седмичното глобална тема се извежда на принципа на празничния календар и сезонно- природните явления.
- Не е задължително, а и не винаги е възможно да се открият междупредметни връзки на образователните направления.Има теми, които не търсят междупредметни връзки с други образователни направления.Всяко образователно направление има своите специфични цели и задачи за формиране на конкретни специални компетентности,което предполага динамика на търсенето на интерактивни връзки
- Темите се основават на вътрешно – дялова интеграция на образователните ядра в направление.

2.Годишно тематично разпределение – приложено в електронен дневник edg.bg

VI.Проследяване на резултатите от постиженията на децата.

1.Същност

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието ,обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления.

2.Периодичност на проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебната година.

3.Показателите за проследяване на резултатите

Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления, като се акцентира и върху показатели ,свързани със социалното и емоционалното развитие.

4.Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

4.1.Методи за проследяване на резултатите

- Наблюдение- основен метод.То е процес на целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти,в различни среди, по време на ежедневните занимания.

Цели на наблюдението:

- Опазване индивидуалното развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености
- Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения.
- Проследява настъпилите промени при децата през учебната година
- Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина

Видове:

- Наблюдение , в което учителят не участва –Задачата при този вид наблюдение е учителят само и единствено да наблюдава и проучва автентичността на детето в обичайните естествени условия и действия в детската група,без да се включва в разговор с него или да се намесва по някакъв начин в ситуацията ,който би могъл да повлияе върху неговото поведение.
- Наблюдение, в което учителят е участник – Задачата при този вид наблюдение е ,учителят наблюдател да участва в дейностите на детето./дава разяснения;задава насочващи въпроси,използва езика на тялото,и др/

➤ **Познавателна задача:**

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на знанията , тяхното разбиране и приложението им.Смята се ,че този вид задачи имат по – висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.
- Задачи със свободен отговор се използват при установяване на изпълнителски умения- пеене, свирене,рисуване,моделиране,конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

➤ **Продукти от дейността на децата**

По време на цялостния престой на децата в детската градина,чрез активно участие в различни видове дейности,създават различни по характер продукти/ фантастични разкази, игри,рисушки,апликации,конструктивни и хартиени модели и др/.Част от тези модели могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, а други – да бъдат документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото.Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите на резултатите от

образователния процес, документирайки развитието , креативността и успеваемостта на детето.

➤ **Социометрични методи**

Всяка детска група има свой облик,който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители.

Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структурата в групи с помощта социограма и социоматрица.

4.2.Форми за проследяване на постиженията

➤ **Портфолио**

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група.

*Цел:*Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията , възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Характеристики:

- Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- Да се оценят обективно детските постижения
- Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете
- Да се планира по –нататъшната програма за личностното развитие на детето.

Видове:

Според носителя на информация портфолиото може да бъде :хартиено и електронно.

Съдържание:

В портфолиото се включва всичко , което показва хронологично уникалността и индивидуалността в развитието на детето;резултати от постиженията по седемте образователни направления.

Портфолиото е набор от подбрани и подредени материали, снимки;резултати от дидактични задачи;участия в тържества;протоколи от наблюдения, които отразяват постигнатите конкретни резултати в развитието и обучението.

4.3.Методика за проследяване постиженията на децата

➤ *Индивидуална карта за всяко дете*

- Критериите отговарят на очакваните резултати по образователни направления от Наредба №5 за предучилищното образование
- Скала за оценяване в точки-
- Степен и оценка на придобитите компетентности
- При попълване на картата срещу всеки критерий се отбелязват отговарящите за детето точки
- Общ брой точки за образователното ядро
- Степента на придобити компетентности на всяко образователно направление
- Обща оценка и степен на придобити компетентности по всички образователни направления

➤ *Диагностика на ниво група*

- В таблица за всяко образователно направление се нанасят обобщените резултати за всички ядра и се начислява процент
- За всяко образователно направление се изчисляват средни стойности
- В края на таблицата се изчисляват средни стойности, изразени в процент

4.4.Установяване на готовност на детето за училище

Готовността на детето за училище се отчита по пет показателя:физическо, познавателно,езиково,социално и емоционално развитие на детето.

Установяване готовността на децата за училище се осъществява чрез използването и прилагането на Стандартизиран тест за диагностика на училищна готовност ,одобрен от МОН.

Тестът за училищна готовност не е оценяване и не служи за поставяне на оценка на децата.От него се получава информация за готовността на детето за училище.Въз основа на резултатите от проведените субтестове за училищна готовност могат да се вземат обосновани решения относно индивидуалния подход към детето, както и за ефективността на обучението.Тестовите за диагностика включват пет субтеста:фина моторика,езиково развитие:фонематичен слух и елементарни понятия;откриване на образи и количествени представи.

VII. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека.Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните /родители и екипа в детската градина/, които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес.Чрез предучилищното образование в детската градина се полагат основите на учене през целия живот В резултат на сътрудничество между учителя и родителите,детето получава най –необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

1.Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Има много начини за общуване със семейството и за осигуряване на неговото по – активно участие във възпитанието на детето. Съществуват разнообразни форми, средства, подходи, стратегии, които отговарят на потребностите на различните семейства⁷

Времето ,когато родителите водят или вземат детето от детска градина.

Таблата за съобщения са друг начин за размяна на информация.

Съобщения и бележници – размяната на съобщения е резултатно средство за осигуряване на непрекъснато общуване.

Бюлетините също са добър начин и средства за връзка със семейството.

Консултациите – те са с продължителност 30-40 минути, в удобно за родителите време и в приемните дни на учителя.

Родителските срещи са утвърдена форма на общуване.

Откритите моменти от живота на детето в детската градина – учебни ситуации, празници и развлечения, “отворени врати“ за родителите във всеки удобен за тях момент от режима.

Отчет- трябва да е написан в позитивен тон, като се акцентира на силните страни, а проблемите да се посочват пряко и обективно.

Посещения по домовете е много полезна практика, но за съжаление намира по –малко място в общуването.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

2.Индивидуални форми на сътрудничество.

➤ ***Индивидуален разговор между родителя и учителя***

Провежда се по договаряне между учителя и родителя. Учителят предлага време , което е удобно за родителя, но съобразено с приемните дни на учителите. По този начин детският учител не нарушава правата на детето и своите задължения по длъжностна характеристика, Правилника за вътрешен трудов ред , а осигурява защитеност на децата в групата.

По време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят запознава родителя с Правилника за дейността на детската градина и правилата на групата , както и с неговите родителски задължения.

➤ ***Индивидуална консултация***

Провежда се по утвърден график , със заповед на директора; по инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

➤ ***Други индивидуални форми:***

-Устно съобщение-телефонно обаждање;скайп разговор;

-Писмено съобщение –по имейл;смс;

3.Групови форми на сътрудничество-

➤ ***Родителска среща***

Родителските срещи през учебната година могат да се планират , според потребностите и желанията на родителите.В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични,във връзка с възрастовите особености на детското развитие.

➤ **Групи за подкрепа на родителите – съвременна форма за групова подкрепа**

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност,защитеност и равнопоставеност

Видове:

- групи на родители, които имат еднакви проблеми, относно детското развитие;
- Група на родители, които имат едакви вярвания и модели на възпитание;
- група на родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група на родители на надарени деца;

И др.

➤ **Тренинг с родители**

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогично общуване между учителя и участващите родители.

4.Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество.Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка детска градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите.Най- често това са различните тържества,в които родителите ще вземат участие.Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина-чрез включването им в основни форми на работа в детската градина.

5.Други форми на комуникация с родителите.

- електронен дневник на групата;
- сайт на детската градина;
- информационни табла в детската градина;
- фейсбук;

6.Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите подпомагащи дейността на детската градина

В зависимост от условията на населеното място , в което се намира детската градина, различните институции:социални,здравни,културно-просветни и др., могат да се реализират различни съвместни дейности.

Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат :индивидуални консултации;групови срещи;съвместни празници;клубове; кръжоци и др.

7.Взаимодействие на детската градина със семейството

Взаимодействието,основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиването на самоувереност и чувство на принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

-На ниво група – във формата на родителски актив, комитет и др.

-На ниво детска градина- във формата на Настоятелство.

Функции на сътрудничеството:

- За детето:
 - облекчава се адаптацията при прехода от домашна обстановка към условията в детската градина;
 - засилва се чувството за сигурност и емоционален комфорт;
 - стимулира се активността и индивидуалната изява;
 - компенсира се дефицитът от общуване с работещи родители;
 - обогалява се социалния опит
- За родителите:
 - разбират по – добре своите деца, сравнявайки ги с връстниците им;
 - овладяват конкретни способности за общуване с децата в разнообразни дейности;
 - приемат от нова позиция работата на педагога, нараства доверието към него;
 - повишават своята педагогическа компетентност и я пренасят в къщи;
 - разчупват закостенелите стереотипи на семейно възпитание;
 - обменят информация не само с педагога, но и помежду си;
 - добиват по – голямо самочувствие като особено важни възпитатели на своите деца;
 - укрепват родителската общност като важна институция
- За педагога:
 - използват идеите ,знанията и професионалния опит на родителите за обогатяването на живота в групата;
 - стимулиран е в търсенето и прилагането на различни стратегии за общуване с родителите и техните деца;
 - разбира по- добре децата, опознавайки близките им;
 - осъществява взаимен обмен на информация с родителите за индивидуалните особености на всяко дете;
 - използва непосредствената помощ на родителите в педагогическия процес;
 - разчита на съдействието на родителите при възникнали инциденти, проблеми.

Непрекъснатото сътрудничество и взаимният обмен на информация с родителите е възможен , ако педагогът умее:

-ефективно да говори;

-ефективно да слуша;

-да бъде позитивен.

Това означава високо ниво на комуникативни умения, гъвкаво използване на разнообразни способности за общуване, отчитане на чувствата, преживяванията и очакванията изразени в поведението на родителите.

За постигане на тази цел е важно още в началните етапи на педагогическата практика да се опита:

-да се проучат различните модели на семейни отношения и тяхното влияние върху поведението на децата

-да се изпробват и оценят ефективността на различните модели за общуване с деца и родители с оглед доминиращият емоционален тон

-обмисляне и прилагане конкретни подходи аз неформални контакти с определена цел

Всичко това е много важно ,както за родителите, така и за педагозите, но най- вече за децата.

Семейството ,като уникална възпитателна среда, и детското заведение, като специфичен възпитателен феномен, не трябва да се противопоставят, нито да се схващат като взаимозаменяеми. Те трябва да бъдат равнопоставени и разглеждани като взаимодопълващи се ,защото дават на детето това,което е необходимо за правилното му личностно развитие.

Взаимодействието между детската градина и семейството трябва все повече да се усъвършенства, за да убедим родителите,че при нас децата се развиват и живеят щастливо!